

[Nielsen-Man.]

derfor vente, at de faar en let Gang ogsaa igennem dette høje Ting.

Man har delt Lovgivningen i to Dele, en Del, som gerne skulde være blivende, og en, som kan forventes at være tidsbegrænset og skulle underkastes regelmæssige Revisioner efter de skiftende Konjunkturer og de forskellige Forhold, som i øvrigt gør sig gældende. Denne Deling finder jeg praktisk, og jeg kan tilslutte mig den. Stort set er Lovforslagene kun en Fortsættelse af gældende Love med de mindre Ændringer, som er gjort ønskelige af Forholdene og efter de praktiske Erfaringer, man har indhøstet. Der er dog sket en fundamental Ændring, som ogsaa den højtærede Landbrugsminister var inde paa, selv om det ikke er en Ændring i selve Lovteksten, men en Fortolkning, der kommer til Udtryk i de Lovforslagets ledsagende Bemærkninger. Jeg tænker paa § 2, Punkt 5. Man har, naar Lovforslag om disse Arbejderboliger har været til Behandling i Rigsdagen, drøftet, hvordan denne Bestemmelse burde fortolkes.

Jeg tror dog, jeg tør sige, at Rigsdagen under Behandlingen af dette Spørgsmaal efterhaanden har arbejdet sig hen til den Opfattelse, at Laanene skulde ydes til egentlige Landarbejdere, og jeg vil dèr henvide til de Forhandlinger, som er ført baade i Folketinget og Landstinget, og til de afgivne Betænkninger. Jeg er ikke blind for, at ogsaa andre mindrebemidlede Arbejdere i Landdistrikterne har et Boligbehov, som det er det offentlige Pligt at prøve at afhjælpe, men jeg har ment og mener fremdeles, at denne Lov foruden at skaffe gode Boliger ogsaa bør have til Formaal at fastholde kvalificeret Arbejdskraft ved det egentlige Landbrugsarbejde og derfor burde indskrænkes til kun at gælde egentlige Landbrugsarbejdere, medens det Boligbehov, andre mindrebemidlede har, maa søges dækket ad andre Veje. Det staar saaledes for mig, at den nye Boligstøttelov, som sorterer under Indenrigsministeren, med Rette, og maaske ogsaa med Fordel, vil kunne finde Anvendelse til at dække andre mindrebemidlede Arbejders Boligbehov. Jeg synes absolut ikke, det hører hjemme under Landbrugsministeriet, hvis vi skal gaa betydelig videre med Udvidelsen af de Kredse, der falder ind under Loven. Nu har Kommissionen imidlertid udtrykkeligt desavoueret denne Opfattelse, og den højtærede Landbrugsminister har fulgt Kommissionen, som maa antages at være den højeste Sagkundskab i dette Spørgsmaal. Saa er der vel ikke andet

for mig at gøre end at tage dette med, selv om det er en noget besk Pille at sluge.

De andre Kriterier, der opstilles ved Bedømmelsen af Ansørgernes Kvalifikationer, har jeg intet at indvende imod, selv om jeg maaske nok kunde ønske Punkt 10 ført længere frem i Rækken. Det er det Punkt, hvorefter man kan tage Hensyn til den Opsparing, som Ansøgeren har været i Stand til under Hensyntagen til samtlige Forhold at præstere. Saa forsigtigt som dette Punkt er affattet, vilde der formentlig ikke være sket noget galt ved at trække det længere frem i Rækken som en Anerkendelse fra det offentlige af den Sparsommelighed, der jo næsten er en Borgerpligt for os alle.

I § 5, Stk. 1, staar udtrykkeligt, at Byggegrundene skal være beliggende i Landdistrikter. Der har været en vis Tendens til at bygge i Stationsbyerne, og med den nye Kategori af Laantagere vil denne Tendens utvivlsomt i forstærket Grad gøre sig gældende. Det maa jeg beklage, baade fordi Grundene her er dyrere og mindre, og fordi Arbejderne mere lever sig ind i Byforestillinger. Stationsbyerne er jo i ikke mindre Grad end de egentlige Byer prægede af By-patriotisme; maaske gør der sig ogsaa et vist Snobberi for Byforhold gældende, som jeg ikke tror er gavnligt, og da den væsentlige Del af dem, der skal søge disse Laan og bebo disse Huse, forhaabentlig ogsaa i Fremtiden vil være egentlige Landarbejdere, vilde det have været mere praktisk, om disse Huse byggedes ude i de egentlige Landdistrikter; men jeg maa opfatte Lovteksten saaledes, at ogsaa Stationsbyerne i Fremtiden vil blive betragtet som en Del af Landdistriktet, hvor man kan faa Tilladelse til at opføre disse Arbejderboliger.

Jeg er trods disse, jeg vil ikke sige Betæneligheder, man kan maaske kalde det Hjertesuk, alligevel i Stand til at anbefale, at de to Forslag faar en hurtig og villig Behandling her i Tinget i Erkendelse af, at disse Love har betydet overmaade meget med Hensyn til at afbøde den Mangel, der har været paa ordentlige Boliger ude i Landdistrikterne. Det Antal Boliger, der, efter hvad den højtærede Minister oplyser, er opført, er jo ikke overvældende stort endnu, men al Begyndelse er svær, og jeg har gjort den Erfaring, at hvor disse Huse er blevet opført — det er jo smukke Huse, gode Boliger for Landarbejderne —, kommer der ret hurtigt flere Ansøgere om disse Laan. Og naar nu dels Laanenummen bliver større for den enkeltes Vedkommende, dels ogsaa den samlede Sum bliver forhøjet saa betydeligt, vil det blive muligt for mange